

Cirkulärnr: 1998:99
Diariernr: 1998/1612
Handläggare: Ingrid Söderström
Laina Kämpe
Sektion/Enhet: Vård och omsorg
Datum: 1998-06-23
Mottagare: Barnomsorg inkl förskola
Grundskola
Gymnasieskola
Särskolan
Omsorgs-och handikappfrågor
Individ-och handikappomsorg
Rubrik: Assistansersättning i skola - två kammarrättsdomar

1998-06-23

Vård och omsorg
Ingrid Söderström
Sektionen för skola och barnomsorg
Laina Kämpe

Barnomsorg inkl förskola
Grundskola
Gymnasieskola
Särskolan
Omsorgs-och handikappfrågor
Individ-och handikappomsorg

Assistansersättning i skola - två kammarrättsdomar

I regeringens proposition 1995/96:146 ang vissa frågor om personlig assistans samt i socialutskottets betänkande 1995/96:SoU15 gjordes vissa förtydliganden avseende assistansersättningens avgränsning mot kommunal verksamhet (Se även cirkulär 1997:27!).

Där framgår att funktionshindrade barns och vuxnas behov av särskilt stöd i t.ex. barnomsorg, skola och daglig verksamhet i princip bör tillgodoses inom ramen för den kommunala verksamheten. Personlig assistans skall således enligt utskottets mening "inte ersätta den personal som behövs för att bedriva verksamheten. Det bör vara huvudmannens uppgift att se till att de resurser som krävs med hänsyn till den funktionshindrades behov tillförs verksamheten, t.ex. genom höjd personaltäthet, specialpedagogiskt stöd eller elevassistans."

I speciella situationer t.ex. där den enskildes funktionshinder skapar särskilda svårigheter att kommunicera med andra än sina personliga assistenter eller där det med hänsyn till den funktionshindrades hälsotillstånd är viktigt att den personliga assistenten finns till hands skall statlig assistansersättning kunna erhållas.

Kommunförbundet får många samtal med frågor om vad som avses med *speciella situationer* och *särskilda svårigheter*. Eftersom frågan ej prövats av Regeringsrätten finns inga prejudicerande domar att tillgå. Vi vill dock redovisa två kammarrättsdomar, som kan tjäna som vägledning för kommunerna i diskussioner kring assistans i skola och barnomsorg.

Avslag på begäran om assistansersättning i skolan

Kammarrätten i Göteborg avslog ett överklagande om att få behålla den personliga assistenten med statlig assistansersättning i skolan. Som skäl för överklagandet anfördes att eleven, till följd av diagnosen Downs syndrom samt att han har en grav hörselskada, har särskilda skäl för att få behålla den statliga assistansersättningen i skolan.

Riksförsäkringsverket, som ansåg att överklagandet skulle avslås, motiverar detta med att elevens behov av teckenspråk bör kunna tillgodoses genom skolan samt att skolan har personal med gedigen utbildning och särskilda kvalifikationer.

Barn-och ungdomsnämnden i Hässleholms kommun har tillgodosett elevens behov av specialpedagogiskt stöd i skolan. Personalgruppens sammansättning och storlek har anpassats till klassens nio elever varav fyra är i behov av teckenkommunikation. Lärarna har specialpedagogisk utbildning, flera med dubbla specialistkompetenser. Klassens assistenter har barnpedagogisk grundutbildning samt en högskolekurs i ämnet barn med särskilda behov. All personal har utbildning i teckenkommunikation och dessutom har två lärare specialkompetens avseende dövhet och utvecklingsstörning.

Kammarrätten anser att kommunen vidtagit omfattande åtgärder i skolan i syfte att tillgodose elevens behov av stöd. Teckenspråk används i skolan varför särskilda svårigheter för honom att kommunicera med andra än den personliga assistenten inte kan anses föreligga.

Assistansersättning för tid i skola

Samma kammarrätt har upphävt länsrättens dom om assistansersättning i skolan och återvisat målet till försäkringskassan för handläggning.

Eleven som nekats assistansersättning även för den tid hon vistas i skolan saknar helt tal och kommunicerar med minspel och ljud, som kan vara svårtolkade för den oinvidde. Hon har ett begåvningshandikapp och tillhör träningsskolans elever. Hon har dessutom en hörselnedsättning, en ögonskada samt ett uttalat rörelsehinder med en spastisk tetrapares (förlamning i samtliga extremiteter), som medför att hon förflyttar sig med hjälp av rullstol eller bärs. Därtill har hon en sjunt inopererad i hjärnan p g a vattenskalle.

Kammarrätten anser att hon har ett omfattande multihandikapp, inkluderande bl.a. syn-, begåvnings- och rörelsehandikapp. Hennes handikapp, att endast kunna kommunicera med omvärlden genom att ge uttryck för glädje och missnöje, skapar enligt rätten särskilda svårigheter att kommunicera. Den personliga assistenten bör därför finnas till hands för henne även under tiden i skolan.

Domarna (mål nr 5711-1997 respektive mål nr 7947-1997) i sin helhet kan beställas från kammarrätten i Göteborg, tel 031-10 50 00 eller fax 031-13 12 68.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Vård och Omsorg

Anita Sundin

Ingrid Söderström